

Položaj v Čilu zaradi štrajka še vedno napet

Štrajkujočim so se pridružili zdravniki, z o b ozdravniki in učitelji privatnih šol.

SANTIAGO, Čile. — Vozniki tovornjakov so začeli štrajk 10. oktobra, ko je vlada napovedala ustanovitev državnega prevoznega podjetja. Pridružili so se jim mali trgovci, nato vozniki avtobusov, bančni uradniki, ta teden pa še zdravniki, zobozdravniki in učitelji privatnih šol.

Štrajk ima izrazito politični značaj. Štrajkujoči hočejo pokazati marksističnemu predsedniku republike Allendeju svojo moč in ga prisiliti, da ne bo silil prehitro v socializem, zlasti ne mimo in preko ustavnih določil. Štrajkujoči poudarjajo, da njihov trenutni cilj ni odstavitev Allendeja.

Opozicijske stranke, ki vidijo, da je armada za enkrat na strani predsednika, nočejo gnati boja proti njemu na ostrino, da ne bi armade pognale popolnoma na njegovo stran. Ta večja za enkrat se za nevtralnno. Opozicija jo hoče tako ohraniti.

Odločitev naj bi padla pri parlamentarnih volitvah v marcu. Opozicija je prepričana, da bodo tedaj vladno koalicijo premagala in če bo ta zmaga velika, bo morda tudi našla možnost, da se predsednika Allendeja izgubi.

Med tem se država utaplja v vedno večjo gospodarsko stisko. Cene so v teku letošnjega leta narastle že za nad 100% in vlada je bila prisiljena s 1. oktobra rom povišati plače za enako mero. Cene divjajo med tem dalje, veliko blaga pa sploh ni več na trgu. Tako je predsednik Allende predpovedal prodajo govejega mesa v restavracijah in trgovinah vse do božičnih praznikov.

Predstavniki obeh Korej se spel sestali

SEOUL, J. Kor. — V ponedeljek se je vršil tu tretji sestanek predstavnikov Rdečega križa iz obeh Korej, Severne in Južne. Cilj teh razgovorov je združitev družin, katerih člani so ločeni še od časa korejske vojne pred 20 leti.

Poleg združitve razdeljenih družin hočejo urediti tudi stike in prometne zveze med obema deloma Koreje, severnim, kjer imajo oblast komunisti, ter južnim, kje naj bi vladala svoboda, pa je predsednik republike Park nedavno razpustil parlament in si hoče s spremembo ustave, ki jo bo predložil v odbritev 1. juniju dskemu glasovanju, zagotoviti podaljšanje svoje vladave do novih 12 let.

Na sedanjem sestanku so predstavniki Severne Koreje postavili na dnevni red tudi vprašanje točne določitve meje med obema deloma Koreje, četrta je bila ta določena in praktično postavljena z nastopom premirja 1. 1953.

Vremenski prerok pravi;

PARTLY CLOUDY
Postopna zjasnitev, hladno. Najvišja temperatura do 50.

Novi grobovi

Nick Cheich
V ponedeljek zvečer je umrl v Holy Family Home 60 let stari Nick Cheich z 22320 Ivan Avenue, samski sin pok. Nicholasa in Danice, roj. Sajatovic, brat Johna, Daniela in Mrs. Frank (Mary) Zivoder. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v četrtek v cerkev sv. Nikolaja na Superior Avenue in E. 36 St. ob 10.30, nato na All Souls pokopališče.

Frank J. Russ
V ponedeljek je umrl nenadno 58 let stari Frank J. Russ z Walton Hills, vodnik urada in prodaje Master Products Co., mož Marie, roj. Perozeni, oče Alana F. in Nancy Marie Hornak, 3-krat stari oče, brat Joseph, Frances Miklich, Mary Prosen, Ann Riemann in Albine Singer, sin pok. Fortunata in pok. Frances, roj. Tomsic. Pogreb bo iz Fortunovega pogr. za voda na 5316 Fleet Avenue v petek ob 9., v St. Mary's cerkev v Bedfordu ob 10., nato na Kalvarijo. Truplo pokojnika bo položeno na mrtvaški oder nočoj ob sedmih.

McGovern še vedno velja za skrajneža

Nixon vodi napram McGovernu za 25%, Agnew napram Shriverju le za 14%, pravi L. Harris.

NEW YORK, N.Y. — Louis Harris je dejal, da demokratskemu predsedniškemu kandidatu najbolj škoduje, ker ga volivci na splošno smatrajo za skrajneža v pogledu narodnega premoženja in njegove nove delitve, pa tudi za nesposobnega najnujih, potrebnih odločitev v težavnih vprašanjih.

V svojem razlaganju na TV je L. Harris, proučevalec javnega razpoloženja, dejal, da ne verjame, da bi moglo sočustvanje s šibkejšim pri teh volitvah bistveno vplivati na volivce. Predsednik Nixon je tako daleč spredaj, da bi moral res priti do velikega preobrata v razpoloženju volivcev v zadnjih dneh, da bi mogel zmagati demokrat McGovern.

Po zadnjem povpraševanju, ki ga je izvedel Harris zadnji teden, so volivci bili 59% za Nixon, 34% za McGovern.

Zanimiva je ugotovitev, da je Agnew pred Shriverjem le 14 točk. Harris je pripomnil ob tej številki, da podpredsednika občajno na izid predsedniških volitev nimata nikdar večjega vpliva.

Jutri nov sestanek velikih 4 v Berlinu

BERLIN, Nem. — V ponedeljek so poslaniški štirih sil razpravljali tu o sestavi skupne izjave o pravicah zasedbenih sil v obeh Nemčijah, dokler ne bo z Nemčijo podpisana mirovna pogodba. Izjavo naj bi velike štiri sile podale, ko se bosta vladi obeh Nemčij sporazumeli o svojih medsebojnih odnosih, nakar bosta sprejeti v ZN.

Sestanek je potekal poslovno in je trajal 2 uri in 45 minut. Poslaniški so se dogovorili, da bodo imeli naslednji sestanek v četrtek v ameriškem sektorju Berlina v bivšem posloplju Zavezniške nadzorne oblasti.

Predsednik udaril po 'razsipnem' Kongresu

Predsednik R. M. Nixon je na svoji volivni poti po državi New York ostro prijel Kongres zaradi finančne neodgovornosti.

WHITE PLAINS, N.Y. — V izjavi ob svojem prihodu sem v ponedeljek je predsednik R. M. Nixon udaril po 92. Kongresu, ki se je pokazal tako neodgovornega na finančnem polju. Odobril je razne programe v obsegu daleč preko predvidenih dohodkov, kar nujno vpliva na pospeševanje inflacijskega pritiska.

Predsednik Nixon je dejal, da ima pred seboj nad 100 zakonikih predlogov, odobrenih v 92. Kongresu. Nekaterim od teh bo odklonil svoj podpis, ker da niso v meji finančne odgovornosti.

Prišel je čas, ko je treba velike razsipneže ustaviti v imenu davkoplačevalcev, pa tudi v imenu potrošnikov, na katere pada končno vse breme. Predsednik je obljubil, da bo uporabil vsa razpoložljiva sredstva za cmejitve zveznih izdatkov v tekočem proračunskem letu na 250 bilijonov, kar naj bi preprečilo nov val inflacije, pa tudi potrebo po povišanju davkov.

Nixonova kampanjska pot po državi New York je bila zelo uspešna. Obiskal je 13 mest, pa se nato sestal na domu guv. Rockefellerja z republikanskimi vodniki iz 11 severovzhodnih držav.

Turški ugrabitelji letala niso uspeli

SOFIJA, Bolg. — Štirje turški levičarji, ki so ugrabili turško potniško letalo na letu iz Istambula v Ankaru, so po ponovnem poskusu pripraviti turško vlado, da bi jim izročila 13 jetnikov in obsojencev, med njimi morilca izraelskega konzula, za izročitev letala in potnikov, spoznali, da tega ne bodo dosegli, zato so se predali bolgarskim varnostnim organom.

Letalo s potniki in posadko je bilo vrnjeno v Turčijo. Turška vlada se je sestala po prejemu zahteve na posebno sejo, pa zahteve ugrabiteljev letala odklonila. Ugrabitelji so na bolgarsko prizadevanje ultimata za izpolnitev svojih zahtev in izvršitev grožnje odložili, pa se predali, ko so spoznali, da turška vlada ne bo popustila. Z ugrabitelji se ni marala spustiti niti v razgovore.

Peking sprejel vezi Japonske s Tajvanom

WASHINGTON, D. C. — Japonski zunanji minister Masavoshi Ohira je v razgovoru s časnikiarji po svojem srečanju s predsednikom Nixonom in državnim tajnikom Rogersom dejal, da je Peking tiho pristal na ohranitev omejenih japonskih stikov s Tajvanom tudi po obnovi rednih odnosov med Kitajsko in Japonsko.

Chira je dejal, da se je s predsednikom Nixonom razgovarjal predvsem o japonskem obisku v Peking, o sovjetsko-ameriških odnosih in o vietnamski vojni. Zastopnik državnega tajništva W. Bray je preje izjavil, da je Japonec obljubil predsedniku Nixonu, da bo Japonska resno posvetila svojo pozornost vprašanju odprave velikega presežka v trgovini z ZDA.

Hanoi dolži Nixona za nadaljevanje boja

Trenutni zastoj v pogajanjih o končanju vojne je vzemirnil Hanoi, ki dolži Nixona krivde za nadaljevanje vojskovanja.

PARIZ, Fr. — Zastopnik Hanoia Nguyen Thanh Le je dejal, da sporazum še ni dosežen in da je glavna krivda za to pri predsedniku ZDA Nixonu. Stališče Hanoia je "pravilno, dosledno in stvarno, mi smo dali dokaz največje dobre volje", je trdil Le.

Zastopnik Hanoia je trdil, da so "zdaj dani vsi pogoji za naglo ureditev", da pa vprašanje še ni rešeno in vojna se nadaljuje in zaostruje. Zato se postavlja vprašanje, ali "Nixonova vlada res hoče resne razgovore ali pa dela le videz, da bi prevarila javno mnenje".

Po teh pripombah je Le dejal: "Če pogajanja ne bodo privedla do nekkih uspehov, če se bo vojna v Vietnamu nadaljevala, mora prevzeti vso odgovornost za to Nixonova vlada.

Zastopnik Viet Konga Ly Van Sau je k temu dodal: "Govorice so govorce, bombe pa so bombe. Doselej temeljna vprašanja še niso bila rešena."

Diplomatski krogi tu sodijo, da so izjave zastopnikov Hanoia in Viet Konga del pritiska na Washington, da bi pospešil rešitev še preostalih vprašanj. Za dosego tega cilja bo treba odstraniti odpor v Saigonu, kjer Van Thieu noče popustiti tako daleč, da bi postavil na kocko bodočnost pro tikomunističnega režima.

NATO PRIPRAVLJEN NA RAZGOVORE S SOVJETI

Članice NATO so se na posvetu v Bruxellesu včeraj spoznale o udeležbi na pripravljanih posvetih za evropsko varnostno konferenco, kateri naj bi se začeli v Helsinkih 22. novembra letos, ko je Sovjetska zveza pristala na slične posvete za konferenco o vzajemnem zmanjšanju oboroženih sil v Srednji Evropi.

BRUXELLES, Belg. — Članice NATO so pristale na udeležbo na pripravljanih razgovorih za evropsko varnostno konferenco, na katere jih je povabila Finska v Helsinke za 22. november letos. Svet, v katerem je zastopanih vseh 15 članic, je pristal na udeležbo v Helsinkih šele, ko je Sovjetska zveza pristala na udeležbo na sličnih pripravljanih razgovorih za konferenco o vzajemnem zmanjšanju zahodnih in vzhodnih oboroženih sil v Srednji Evropi. Prvotno so zahtevali, naj bi se obe konferenci začeli istočasno in istočasno tudi priprave za nji. Članice NATO so končno popustile in pristale na odložitve drugih pripravljanih razgovorov na prihodnji januar.

Dogovor o pripravljanih razgovorih v novembru in januarju je bil dosežen, ko je bil dr. H. Kissinger septembra letos v Moskvi. Moskva se močno prizadeva za čimprejšnje sklicaenje evropske varnostne konference, ki naj bi uradno priznala sedanje meje v Evropi in seveda z njimi tudi sovjetsko premoč v Srednji in Vzhodni Evropi.

Zahodne sile, zlasti ZDA, niso za tako konferenco nič preveč vnete, vnaema za njo se je polegla tudi pri vseh ostalih članicah NATO, ne nazadnje pri Franciji. V Parizu se boje, da bi utegnili ta konferenca privedi do umika ameriških oboroženih sil iz Evrope, kar tam ne marajo. Svobodna Evropa se namreč pod ameriških vojaškim varstvom kar dobro počuti, posebno še, ker tega ZDA največ same vzdržujejo.

ZDA hočejo vzajemno zmanjšanje oboroženih sil v Srednji Evropi. To ne gre v račun Sovjetski zvezi, ki ne bi rada umaknila svojih oboroženih sil iz Češkoslovaške, ki sega v samo osrčje Evrope. NATO bo baje zahtevala od Moskve odpoved doktrine Brežnjeva o pravici sovjetskega posega v socialistične države, v katerih bi bil socializem v nevarnosti, ukinitve motenj radijskih oddaj, olajšanja obiskov in potovanj, pa tudi trgovskih, tehničnih in kulturnih stikov. Vsega tega v Mo-

Iz Clevelanda in okolice

V bolnišnici — Jack Bogataj, 6034 Carry Ave., preje z Maple Heights, se nahaja v Brentwood bolnišnici, Warrensville Center Rd., Warrensville, Ohio v kritičnem stanju. Obiski niso dovoljeni, ampak kartica bo dobrodošla!

Asesment — Podružnica št. 25 SZZ pobira danes od 5.30 do 8. zvečer asesment v šoli sv. Vida.

Iz bolnišnice — Jane Kaplan, 19309 Preston Rd., se je vrnila iz bolnišnice in se zahvaljuje vsem za obiske, darila in pozdrave.

Nov odbor — Pevska skupina "Slovenski fantje" ima sledeči odbor: pevvodja Martin Košnik, predsednik Jože Melaher, podpredsed. Joseph Penko, tajnik Dan J. Postotnik, 6926 Hecker Avenue, tel. 431-7341, blag. Joseph Marinko, gospodar Vinko Rozman, odborniki Janez Rigler, Matt Dolenc, Viktor Modic. Zbor ima vaje v društveni sobi v šoli sv. Vida.

United Torch pri 75% — Nabirka za United Torch je dosegla 75% postavljenega cija, 16 milijonov od 21.5 milijonov, ko je do konca kampanje še 8 dni.

Britanski ribiči pred Islandijo se pritožili nad islandsko rabo sile

LONDON, Vel. Brit. — Britanska ribiška ladja Aldershot se je pritožila, da se je islandska stražna ladja namerno zadelala vanjo. Islandska obalna straža odgovarja, da se je ribiška ladja zadelala v topničarko Aegir ter da so proti tej zaplule tudi druge ribiške ladje, da bi jo potopile.

Britanski ribiči love znotraj 50 milj širokega obalnega pasu, ki ga je Islandija proglasila za svoje vode, kar pa Velika Britanija ne priznava. Za njo so islandske obalne vode le 12 milj od obale Islandije.

Predsednik Ugande Amin v bolnišnici

KAMPALA, Uganda. — Predsednik Ugande, 47 let stari gen. Idi Amin je po svojem povratku s poti v severozahodni del dežele, kjer je imel veliko ljudsko zborovanje, odšel v bolnišnico.

Kaj Aminu je, ni bilo objavljeno, obiski pri njem so omejeni na člane obrambnega sveta. Idi Amin je hudo sporna osebnost. Ko sta bila v soboto s predsednikom Tanzanije Nyererem v Mogadishu v Somaliji na praznovanju dneva neodvisnosti, je Tanzanijec odklonil srečanje z Aminom.

Ameriška flota pomagala pri letalski nesreči v Grčiji

ATENE, Gr. — Helikopterji in potapljači Seste flote so pomagali pri reševanju žrtev nesreče potniškega letala Olympic Airways, ki je treščilo v morje komaj kakih 500 yardov od obale, ko je skušalo zasilno pristati na morju. Kaj je bil vzrok nesreče, še niso dognali.

Od potnikov in posadke je bilo rešenih 19 oseb, 34 pa jih je utonilo verjetno z letalom vred. To se je potopilo, ko je vdrla vanj voda. Letalo japonskega izdelka YS-11A je bilo na poti s Krfa v Atene.

VODSTVO ZDRUŽENIH NARODOV — Na sliki vidimo predsednika glavne skupščine ZN (na levi) Poljaka Stanislaw Trepczynski in glavnega tajnika ZN Avstrijca Kurta Waldheima.

AMERIŠKA DOMOVINA
 3117 St. Clair Avenue — 431-0623 — Cleveland, Ohio 44103
 National and International Circulation
 Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
 Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:
 \$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
 Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
 \$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece
 Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
 \$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
 Canada and Foreign Countries:
 \$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months
 Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 206 Weds., Oct. 25, 1972

Hrvat se čudi

Oni dan je bil na tem mestu objavljen odlomek iz uvodnika, ki ga je za glasilo svoje stranke "Hrvatski glas" napisal dr. Juraj Krnjević, po smrti dr. Vladka Mačka predsednik radičevske Hrvatske seljačke stranke v emigraciji. Pisec se čudom čudi, kako je mogoče, da svobodni slovenski šolani ljudje v emigraciji, ki pišejo in se zavzemajo za neodvisno, suvereno državo Slovenijo, nimajo nič povedati o zunanjepolitičnih vprašanjih v zvezi z ustanovitvijo take slovenske države. S prstom kaže na "odprto mejo" proti Italiji, katere končna ureditev se od strani komunističnega režima v Jugoslaviji opušta in se taki neurejeni odnosi med Italijo in Jugoslavijo ne odpravijo z dnevnega reda, čeprav sta Tito in njegov zunanji minister Tepavac zavzeta z znanjo politiko bolj kot katera koli druga država v Evropi.

Kako da nimajo besedniki suverene slovenske države prav nič povedati v svojih tozadevnih izjavah in oklicih o tem življenjskem vprašanju slovenskega naroda?

Pripombe k temu predmetu so zelo aktualne in bistvene važne, saj italijanski iredentisti bolj in bolj drzno izzivajo in je slovensko Primorje in z njim ostala Slovenija izpostavljena tujemu vdoru. Take pripombe od strani voditelja dominantne demokratične stranke na Hrvaškem so vredne komentarja in nadaljnega obravnavanja. Zasedujoč razprave in objave o neodvisni državi Sloveniji v emigrantskem tisku, je ta pisec že ponovno nameraval zastaviti klicarjem za ustanovitev take države podobno vprašanje, kakor ga je sedaj sprožil Hrvat Krnjević. Ni se pa pojavil ugoden trenutek za tako debato; na drugi strani bi bilo zelo verjetno, da bi ga oni poglasili za jugoslovanskega unitarista, ki je pripravljen pobirati še naprej drobtine z beograjske centralistične mize.

Preden se zatorej kaj več piše o suvereni slovenski državi na razvalinah Jugoslavije, je treba pibiti, da ne gre za vprašanje, ali smo za tako državo ali ne. Malo jih je med našo politično emigracijo — kako je v domovini, je teže trditi —, ki bi se ne strinjali, da more politično zrel narod razviti vse svoje ustvarjalne sile in se polno uveljaviti na področjih narodnega in mednarodnega udejstvovanja samo v lastni državi; še manj je takih, ki bi zanikali narodu pravico do lastne državnosti, ali osporavali njegovo sposobnost, da se vlada sam v svoji hiši. Zdi se, da taki argumenti letijo v prazno, ker so nepotrebni, pa se vendar vedno znova pojavljajo. Prinašajo jih v javnost oni, ki vidijo edino oviro pri uresničenju državne samostojnosti, v čbstoju Jugoslavije. To je treba razbiti, tako je tolmačiti njihovo stališče, pa bo stopila svobodna Slovenija zmago-slavno in ponosno v zbor neodvisnih držav.

Na tej točki je umestno poudariti, da jih je med Slovenci zelo malo, ki bi se zavzemali za ohranitev Jugoslavije, ob sedanjem mednarodno-političnem stanju, samo zaradi Jugoslavije kot take (seveda pod demokratično vladavino). So drugi, tehni in težki razlogi za to.

Na eno ga najbolj usodnega med njimi, je s prstom pokazal Krnjević. On ni Slovenec, ni za Jugoslavijo, ni za isto državno streho s Srbi, ampak za neodvisno hrvatsko državo. Ne more se zatorej sumiti, da bi bil nenaklonjen slovenski samostojnosti v lastni državi, ker bi bil za obstanek Jugoslavije, kar se tako rado podtika Slovincem, ki imajo resne pomisleke glede razbitja Jugoslavije za vsako ceno slovenske bodočnosti.

Gre za meje. Ona proti Italiji je odprta; Krnjević označi to stanje za življenjsko vprašanje slovenskega naroda in graja tiste, ki pišejo in izdajajo oklice za suvereno državo Slovenijo, pa nimajo prav nič povedati o tem vprašanju. Zadel je v polno in nas vse izzval za reševanje že dolgo odprtega problema slovenske meje z Italijo, ki je po zadnji vojni vsa nova.

Vabimo javno vse, ki bodo v bodoče pisali o suvereni državi Sloveniji na ruševinah Jugoslavije, da junaško, jasno in odkrito povedo, kako si zamišljajo rešitev zgornjega vprašanja, ki ga je sprožil Krnjević. Pred očmi morajo imeti sedanje mednarodno politično stanje, ki se brez vojske ne bo bistveno spremenilo, ne pa umišljenih združeni- nih držav Evrope, ki jih ni in jih še dolgo ne bo, kot je spet pokazala Norveška. Ob izstopu Slovenije iz Jugoslavije bodo mednarodno zajamčene meje padle. Kdo izmed mogočnih sil bo jamčil odprto mejo z Italijo ali jo celo branil z oboroženo silo pred italijanskim pohlepom? Ali jo bo ščitila slovenska vojska, ki je ni? Kakor hitro pa bi čez mejo udrl Italijani, bi jim zelo verjetno sledili Madžari, kakor so storili aprila 1941. Slovenija bi se znašla v istem obupnem položaju kot ob zlomu Avstrije l. 1918. Kdo bi se potegnil za integriteto njenega ozemlja in preprečil tujo okupacijo?

Šlo bo za povsem novo državo, ki je ni priznala nobena obstoječa sila. Zato ne bo mogla računati na nobeno zaščito ali zatočišče — razen, če bi bila taka zaščita vnaprej pripravljena in zagotovljena (kot si jo je zagotovil n. pr. T. Masaryk v Ameriki za svoj načrt Češkoslovaške države). Kako si zamišljajo klicarji slovenske državnosti na pogorišču Jugoslavije pot do sigurne take zagotovitve?

Takšna so nekatera izmed vprašanih življenjske važnosti za slovenski narod. Terjajo jasne odgovore.

L. P.

BESEDA IZ NARODA

Proslava slovenskega narodnega praznika "29. oktobra 1918"

CLEVELAND, O. — Bolj ko je šla prva svetovna vojska h kraju, tem hitreje so se vrstili usodni dogodki v Evropi, kateri so jo končno zamajali v temeljih. Nemci so še kar naprej izgubljali na ozemlju, avstro-ogrska armada je obtičala na Piavi, na solunski fronti se je začela sredi septembra 1918 francosko-jugoslovanska ofenziva, katera pa se je že 26 sept. zaključila s kapitulacijo Bolgarije, kateri je 4. oktobra sledila nato še Avstrija s svojo separatno mirovno ponudbo, naslovljeno na predsednika Združenih držav W. Wilsona. Kdor je hotel priti še pravi čas na cilj, je moral resnično pohiteti, je zapisal deset let kasneje k tem dogodkom dr. J. Jerič.

Kaj pa Slovenci? Ljubljanski "Slovenec" je že v svoji silvestrovi številki 1917 napovedal ustanovitev slovenskega Narodnega sveta. Sredi avgusta naslednjega leta je prišlo z Dunaja v Ljubljano od Jugoslovanskega kluba sporočilo, da bo 16. avgusta 1918 v Ljubljani ustanovni občni zbor Narodnega sveta, naslednje dne pa — prav tako v Ljubljani — zborovanje Jugoslovanskega poselskega kluba (ki je štel 29 članov), popoldne istega dne pa še skupno zborovanje Jugoslovanskega kluba, čeških in poljskih politikov in Narodnega sveta; vse to pa bo zaključilo slovesno odkritje spominske plošče dr. J. E. Kreka 18. avgusta v St. Janžu na Dolenskem.

Ustanovitev slovenskega Narodnega sveta 16. avgusta 1918 v Ljubljani je bila za Slovence ne samo slavnosten, marveč tudi zgodovinski pomemben dan prve vrste. V slavnostni dvorani ljubljanskega magistrata so se zbrali že prej po razmerju politične moči sporazumno izbrani delegati Slovenske ljudske stranke, Jugoslovanske demokratske in Jugoslovanske socialno-demokratske stranke (katera se je formalno priključila Narodnemu svetu šele 11. nov. in določila svoje zastopnike vanj), dalje zastopniki "Edinosti", slovenskega političnega društva v Trstu, Političnega in gospodarskega društva za Istru in Katoliškega političnega društva za Slovence na Koroškem; skupaj 40 po številu. Dr. A. Korošec, predsednik Jugoslovanskega kluba, je na ustanovnem občnem zboru NS podal "temeljno organizacijsko osnovo Narodnega sveta".

"Dne 16. avgusta (1918) je bila tedaj javno, na najširši in reprezentativni podlagi ustanovljena, vse stranke obsegajoča politična organizacija, ki si je stavila za glavni smoter, združiti Slovence in istrske Hrvate z ostalimi Hrvati in Srbi, živeti v monarhiji, z namenom, da se potem na temelju etnične jugoslovanske narodne individualnosti — tedaj ne samo za Slovence, Hrvate in Srbe v monarhiji, kakor v deklaraciji (majniški), temveč za vse Jugoslovence — po načelu samoodločbe narodov ustanovi samostojna jugoslovanska država. Padla je tedaj odločilna in odločilna beseda, ki pa je bila ta-

krat še revolucionarna. Do zavesti pa nam je takrat prišlo to le še vsled tega, ker je policija slavnostni komerc ali vsaj običajne slavnostne govore na komerzu prepovedala in drugi dan dr. Korošecovo poročilo o tem zborovanju o idejah Narodnega sveta zaplenila." (Dr. J. Jerič: Narodni svet.)

Tega dogodka in še drugih, ki so mu sledili, se bomo spomnili prih. nedeljo, 29. okt., ob treh popoldne na proslavi našega narodnega praznika "29. okt. 1918", katera bo v Baragovem domu na St. Clairju in na katero so povabljeni vsi rojaki in rojakinje. Vstop je prost, le prostovoljni prispevki za pokritje organizacijskih stroškov bodo hvaležno sprejeti.

J. S.

Ob rojstnem dnevu

CLEVELAND, O. — Znani Mr. Ignacij (Jim) Resnik, živč na 421 E. 160 St. v Collinwoodu, stopa danes, 25. oktobra, v svoje 70. leto življenja. Rodil se je 25. okt. 1903 v Moravčah, Sv. Križ pri Litiji. Bil je pokojnega Jakoba Resnika ožji sorodnik. V Ameriko je prišel l. 1949 in je mnogim rojakom znan po svoji pridnosti in agilnosti, osobit kot delaven član "Holy Name" pri fari Marije Vnebovzete. Na vseh prireditvah, ki so v pomoč krščanskemu načelu, je delaven. Vsako leto se pridruži skupini, ki roma k lemontski Mariji Pomagaj, da se z njimi zahvali Nji za čudovito varstvo, ki ga vodi na zemski poti proti večnosti. Je stalni naročnik Ameriške Domovine in podpornik niki smernice, ki jih ta list zavzema.

Čudovita je pot njegovega življenja, ki jo je pisec tega spisa razodel. Kakor zanimiva povest bi se brala, če bi vse njegove zgodbe bile strnjene v celoto knjige. Žal se moram tu omejiti le na nekaj utrinkov, ki jih je doživel.

V družini je med enajstimi kot deseti otrok zagledal luč sveta. Komaj par mesecev nad 17 leti je vzel za stalno slovo od družine, iz katere je izšel. "Sila življenja, pa srca nemir..." ga izrgala iz ožjega družinskega kroga. Izven Slovenije je šel služiti svoj kos kruha v premogovnik v Srbijo. Tam se je za nekaj časa udomačil, dobro naučil srbohrvaščine, uživil se je moral v tuje okolje, a vse je prenesel... Poklicali so ga v vojaško službo in je delno svoj vojaški rok odslužil ob albanski meji. Začasno se je vrnil v Slovenijo in delo dobil pri trboveljski premogarski družbi. Tam je doživel strašno ponižanje, da so ga prišli iskat žandarji z nasajenimi bajoneti, ko ga je neka zlobna oseba ovidila, da se izmika obvezni vojaščini. Četudi je dokazal z vojaško odpuštnico, da je že odslužil vojaški rok, je vendar moral še za 9 mesecev k vojakom. Te je odslužil pri vojaki v Škofji Loki — tako je samo ta čas, odkar je od doma odšel, preživel v Sloveniji.

Vrnil se je na jug v Srbijo. Zanimivo je, kako ga je koval življenje. Bilo bi preobsežno, če bi ponavljal, kar mi je povedal, kot je šla njegova življenjska pot. Priučil se je pri neki dobri ženi natakarskega posla in uglajenega nastopa, ki ga po

hotelih zahtevajo. Pozneje je bil uslužben v Beogradu v najbolj elegantnem hotelu Moskva, kjer so se dnevo shajali poslanci — veliko se jih po imenu spominja.

Zgodba zase bi bila, če bi popisal vse, kar je v Beogradu v hotelu Moskva doživel, med drugim razdejanje, ki ga je mestu povzročil Hitlerjev napad na Cvetno nedeljo, 6. aprila 1941.

Kako se je izmikal, da ga ni o se v zvezi s Hitlerjevimi armado, mu je bila sreča mila, da se je preko Zagreba v Mariboru s skokom iz vlaka rešil, da ni odšel tja, kamor so ga namenili. — Z drugim vlakom se je potem pripeljal na Dunaj, slučajno po priimku zvedel, da je dotični Slovenec, ki govori z nekim Nemcem in ta mu je bil naklonjen, da mu je pomagal pozneje priti na Bavarsko, kjer je do konca vojne kot natakarski uslužben v neki gostilni. Tudi, kar je v tem času tam videl in doživel, je vredno, da se ne pozabi.

Kot ostali povojni imigranti je naletel pri mnogih starih naseljencih na nerazumevanje, vendar ne pri vseh. Razmere so se ublažile. S svojo pridnostjo in razsodnostjo je moral od kraja pričeti svojo življenjsko pot. Saj vse, kar si je preje prihranil, je bilo zgubljeno. Ko je v Smith restavraciji dobil delo, so tam kmalu v njem našli strokovnjaka, kateremu so lahko zaupali. Pozneje je dobil delo pri New York Central železnici, pa je delno še hodil pomagat v Smith restavracijo. Porabil je vse prilike, da se je osamosvojil. Čeprav v poznih letih, v sem prišel, si je oskrbel udoben dom, ki se počutiš tako domačega v njem, ki ti pokaže, kaj pridnost in poštenost ustvarita! V življenju ga je petkrat težka bolezen obiskala, pa hvala Bogu je vse srečno prestal.

Zdaj v upokojitvi uživa sado- vne svojega dela in truda. Vsi, ki ga poznamo, ga cenimo in spoštujemo. Ko se ob njegovem rojstnem dnevu spominjamo njegove življenjske poti, ki je bila dostikrat trnjeva in kamnita, se z njim združujemo, da je vse gorje prestano... Iskreno mu čestitamo in želimo, da kakor je "poletna doba življenja" bila burna in težka — naj bo "jesen življenja" v povračilo za težke dni, mirna, da bi v zdravju doživel še veliko let, sreče in zadovoljstva.

Bog te ohrani!

M. T.

Ob popotnih doživetjih

SEATTLE, Wash. — Precej redno berem v listu, poročila in opise doživetij, ki jih posredujejo ameriški Slovenci o obiskih Slovenije. Vsako tako opisovanje je osebno in zato sloni le na drobnih osebnih vtisih, ki jih opisovalci vendarle pogosto poposlojci v trditve: "Taka je danes Slovenija; taki so danes slovenski ljudje; to je napravil iz Slovenije komunistični režim."

Naj mi urednik dovoli, da to pisanje malo razčlenim in komentiram. Slovenija, Evropa ali Amerika se v svojem razvoju in spreminjanju niso ustavile. Razvoj in spreminjanje gresta v mnogo smeri, nekaj teh smeri je po našem mnenju dobrih, mnogo je slabih. Odvisno pač od tega, kaj človek dobrega pričakuje in kaj označuje za dobro. Bistveno je le, da se razmere, ljudje, vasi in mesta neprestano spreminjajo, rastejo in razpadajo, pa najsi je režim kakršenkoli.

Slovenija tod ni izjema. V današnji Sloveniji se prepletajo procesi, ki nastajajo zaradi rasti prebivalstva, zaradi nove razporejenosti ljudi, zaradi tehničnih sprememb kakor tudi zaradi posegov političnega režima. Mnogo teh sprememb se pojavlja in uveljavlja brez direktnih

posegov sedanjega komunističnega režima, včasih prav zato, ker režim nima smisla ali znanja, kako naj bi spreminjanje usmeril.

Tehnološki razvoj in ne režim je kriv, da je Sava le dolgo krito, po katerem se pretaka umazana tekočina, da je cesta od Ljubljane do Vrhnike pozorišče brezsmiselnih tveganj drvečih avtomobilov (tudi turisti niso nič boljši kot domači vozniki), da se Celje duši v dimu tovarnen. Režim ali ne, dokler je tehnični razvoj dovoljen, bodo nastajale take in podobne spremembe, le čas in denar bosta pripomogla, da bodo začeli resno iskati in bodo morda tudi našli zadovoljive rešitve. Politični režim jih bo moral ostvariti, rešitve se ne bodo uveljavile same po sebi brez posegov.

Zdi se mi skoro nepošteno očitati sedanjemu režimu, da je kriv za uničevanje slovenskega sveta, posebno če očitke prihaja z bregov jezera Erie, ki je danes svetovno znani primer uničenja, pri katerem komunistični režim ni imel nobenega opravka.

Marsikateri obiskovalec Slovenije ni pripravljen na spremembe, ki jih bo tam našel, posebno, če so njegovi obiski redki in če si ogleda le svojo "domačo okolico". Za človeka, ki malo več potuje, spremembe niso iznenadjenja. Spomini, ki jih je prinesel s seboj, se obogatijo z novimi vtisi in ustvarjajo nove slike. Vsak obisk postane zanimiv že v pričakovanju, kakšne novosti so se v tem času pojavile.

Druga stran vtisov zadeva ljudi ter vse, kar je z ljudmi v zvezi. Pred nedavnim objavljeno poročilo v kanadskem delu Ameriške Domovine (26. sept. 1972) je prikazalo razočaranje, ki ga je mladi slovenski govorec Kanadčan doživel ob obisku ter ga povzel v stavku: "Z ljudmi tam me veže samo to, da oni govorijo slovensko in jaz govorim slovensko, in nič drugega." Trditve izzven v obtožbo, ki bi jo lahko tudi zasukali in z njo obtežili obiskovalca: "Ali si kdaj kaj napravil, da bi te z domovino staršev družilo kaj več kot slovenska govornica?"

Slovenski jezik je posrednik in simbol, za ljudi doma bolj posrednik, za slovenske ljudi po svetu pa mnogo bolj simbol, katerega cena gre daleč preko dejanske posredniške vrednosti. Ljudje doma govore slovensko z enako nujno, kot mi v Ameriki govorimo angleško v vsakodnevni stih, pa nam zato angleščina ne postaja posebno visok simbol kulturne veličine. Govorimo jezik, da z njim posredujemo.

Ob mojih obiskih Slovenije sem vendarle redno srečeval ljudi, ki jim je slovenski jezik več kot le sredstvo za sporazumevanje. Pogosto tudi ljudi, ki so pripravljeno govoriti o čem več kot o vsakdanjih materialnih zadevah. V resnici prav v Ameriki bolj pogosto zadevam na materialno usmerjeni pogovor. Za izpričevanje slovenstva seveda ni dovolj, da se postavim na sredo Kongresnega trga in izpovem, da govorim slovensko. Ni dovolj, da na letališču potegnem nekoga za rokav in mu rečem, da znam slovensko, četudi bi nosil suknjič z znakom kanadske šole. V najboljšem primeru se bo znanec nasmehnil, kaj zamrmral in odšel po svoji poti.

Sprašujem se, če je z drugimi ljudmi v drugih deželah kaj drugače. Ali bi ne bilo koristno med Slovenci v zdomstvu neko iztreznjenje, kaj smo, kaj hočemo in kaj pričakujemo. Predno od drugih zahtevamo nekih dokazov razumevanja, nekih pričevanj o zavzetosti za "slovenske stvari", bi bilo koristno, da sami sebe najprej vprašamo, kaj smo pripravljeno napraviti

in še boljše, kaj smo že napravili, da bi bile slovenske stvari doma in po svetu bolj žive; kaj smo napravili, da bi se odmaknili od togega materializma k malo večji duhovni sproščeno-sti.

Materializem se ne utrjuje samo v Sloveniji. Ostri komunistični režim prvih povojnih let je predvsem uveljavil grobst in ustoličil brezobzirnost, potisnil je v stran tako imenovane "buržuazne" znake spoštljivosti in je odkril grobsti ljudi in življenja. Vnesel je tudi v medsebojne odnose dobršno mero nezaupljivosti, kajti zaradi spreminjanja političnih smernic ljudje niso gotovi, ali bo danes oboževano geslo jutri še veljalo in če bo nosilec prapora jutri še vodnik ali le odrinjeni upokojenec — kljub mladim letom.

Obiskovalec domačih krajev in ljudi nad vsem tem ne bi smel biti presenečen, če vsaj do neke mere sledi življenju v "stari domovini". Obogatel bo za novo izkušnjo, to namreč, da se današnja Slovenija vključuje v tehnološko-materialistični svet, da preživlja hude pretese v svoji ekonomski in socialni strukturi, da pa se teh težav zavedajo tudi doma, čeprav neradi govore o njih s priložnostnim obiskovalcem. Prav tako kot mi neradi obešamo na veliki zvon naše težave in jih ne razgllašamo neznancem, četudi govore isti jezik.

Iztreniti se moramo, ko zve- mo, da je po Amerikah raztresenih morda 20,000 povojnih slovenskih zdomev in njihovih otrok, samo v Zapadni Nemčiji pa jih je danes štirikrat toliko. Medtem ko hodiimo iz Amerik na priložnostne obiske, predvsem poleti, so slovenski zdomeci iz Nemčije v pogostejših in mnogo bolj živih stikih ter zato po svojem številu ter zaradi rednejših stikov predstavljajo mnogo bolj živ problem za Slovence doma. Zdomci po Amerikah smo kljub dolarjem le peščica ter zato v oči ljudi doma manj pomembni. Lahko bi navedli celo vrsto razlogov in nametali celo goro očitkov vsem tistim, ki jih imajo za odgovorne za sedanje stanje. Izseljeniška mati- ca gotovo ni brez krivde, posebno zaradi doslednega ignoriranja posameznikov in skupin, ki jih po režimskem kriteriju smatrajo za "nasprotnike socialistične Jugoslavije".

V Sloveniji bomo ob obiskih doživljali presenečenja, razočaranja in zadoščanja. Kaj bomo dobili, bo v veliki meri odvisno od tega, kaj smo pripravljeno dati. Darila, ki jih nosimo tja, so manj pomembna, kot naša pripravljenost, da bi za ljudi doma kaj napravili. Slovenija je sposobna živeti tudi brez nas. Če ji nismo pripravljeno nič dati, bomo sami bolj siromašni. Prav nič težko ni biti odkrit nasprotnik sedanjemu političnemu režimu doma ter biti istočasno posrednik pri bogatenju slovenskih vrednot ljudem doma, ob obiskih ali brez njih. Naivno pa je pričakovati, da se bodo ljudje doma zavzemali za nas in za naše potrebe, mi v zdomstvu pa bi samo čakali prekrižanih rok.

Vedno številnejši obiski so med ljudmi v Sloveniji končno le oživeli ugotovitev, da so Slovenci v svetu še vedno živi, da v svetu še niso izginili, da pa so pripravljeno in tudi sposobni ljudem doma pomagati, četudi ne soglašajo s sedanjim političnim režimom in čeprav sedanji režim tega neče.

Jože Velikonja

Pol tone hašiša

ATENE, Gr. — Cariniki na grško-turški meji so zaplenili nad pol tone hašiša, vrednega na črni borzi skoraj tri milijone dolarjev. Dragocen plen je bil skrit v avtomobilu nemških zakoncev.

F. S. FINZGAR:

ECCE HOMO

Ob procesiji je pa stal Zveličar na visokem pomolu, s škrlatnim plaščem odet — s tksom v roki in s krono na glavi...
Ecce homo!

Človek, glej svoj delež. Prekletstvo mojega Očeta ti ga je zapisalo na dolžno pismo in ga zapечатilo s križcem. Zato je tvoja pot za mano na Kalvarijo. Ne boj se je! Jaz sem tvoj Cirenec.

Pretrselo me je in zbudilo iz omotice. Bolečina je pekla, telo je trpelo v nepremični vdanosti in se ni ganilo.

Zdelo se mi je, da je bila moja omotica, moje sanje, težak spavec. Pogledal sem na uro — toda preteklo je komaj nekaj minut. Z grozo sem uzrl pred seboj noč, a konca nisem videl. Kakor črna, s trpljenjem nasičena večnost.

Skozi steno tik moje postelje sem začul težko hropenje, kakor bi koga dušilo.

Nato so se oglasili šumeči, drsajoči koraki. Domislil sem se bolnika sosedu.

Dijak sem ga videl prvič. Tedaj je kipela v njem moška moč. Njegove sive, vesele oči so napovedovale, da vsak hip izpregovore ustnice dovtip — in za njim je zadonel smeh, ki je doma samo v srcu, kjer ni zvijače. Natanael!

Včeraj je stopil k moji postelji. Nisem ga spoznal. "Siromak!" mi je rekel in v pogledu je bilo veliko sočutje. Moje oči so se mu zahvalile, pa so se ustrašile njegovega pogleda. Zakaj v njem sem videl strah in strto moško moč.

Ecce homo...

Drsajoči koraki so merili sobo od kota do kota. Zadnja pot! Kakor potekajoča ura so bili ti koraki. Zadnji nihljaji, slovo od življenja. Sam nisi tega slutil. Pa so te razodele tvoje oči, ki niso nikoli lagale in so zato govorile resnico tudi poslednjo uro.

Top od bolečin sem poslušal to bridko pot moža v grob. Kakor bi mi na srce stopala njegova trudna noga.

Na hodniku je zapel zvonček. Se nikoli nisem čul tako rezkega glasu. To je bil krik na pomoč, to je bil jek bolečin.

Plahe stopinje so bežale mimo moje sobe. Bolestni vzdihljaji, ječanje je privrelo na hodnik, ko so se odprla vrata.

In zopet molk in zopet drsajoči koraki. Zaziban in zakopan sredi tujih bolečin v lastno bolečino sem ždel v mrčni sanji. Oči, uprte v steno, je niso videli. Tudi podoba Ecce homo se je umaknila v brezdaljno prostornost.

Moja moč se je rušila, kakor zbegana zmes so se drobile misli.

Sanja, blodnja z odprtimi očmi, je kipela iz moje bolečine.

Pod oknom je nekdo zavriskal. Nato so se oglasili hripavi glasovi, ki so me zdramil.

Blodnja je izginila. Nasmehnil sem se sanji in glasovom na ulici sem govoril šepetaje:

"Ah, kako mi mladeniči blodimo — in tratimo mlade moči..."

Kako mi mladeniči blodimo!

Zopet je lučka pogledala izza stekla, s stene se je ozrl name Zveličar. V njegovem pogledu ni bilo srda. Moje ustnice so molile psalm:

Zmot moje mladosti pozabi, Gospod...

In kakor slast se mi je zazdela bolečina v molitvi, grenkost je bila sladka.

ČETRTI MAJNIK
Sestra Bazilisa je dvignila zavese. Sonce se je usulo v sobo, na vrtu so prepevali ptici.

S soncem je izginila groza noči. Srce je upalo in čakalo.

Ko so se oglasili pred vrati odločni, moški koraki, sem ves

drhtel. Poznal sem te korake. Se nikogar nisem slišal in nisem videl, da bi tako stopal.

Kakor bi noga vselej presodila tla, če jim sme zaupati. To so bili koraki moža, ob katerem so visele nade tisočerih, moža, ki živi v večnem boju s smrtjo.

Ko me je rijel za roko in štel utripe žile, so moje oči visele na njegovem obličju. In to obličje se je jasnilo in v njegovih očeh je bila pisana zmaga.

Rahlo, pa veselo se mi je nasmehnil, ko je stopil konec postelje.

Iz smeha sem bral: "Otet!"

Niso še izginile bolečine, pa se je rodila močna volja, z njo vera in upanje — in srce je zapelo vnovič:

"Pozdravljeno, življenje..."

Stare srebrne dolarje bodo prodajali

WASHINGTON, D.C. — V zakladnici ZDA so odkrili 2.800.000 srebrnih dolarjev iz preteklega stoletja, ki so jih tam tedaj založili, pa na nje pozabili, ko jih niso potrebovali. Tedaj so bili v rabi še zlati dolarji in ti so bili bolj v časteh.

Zastopnik zvezne vlade je dejal, da bodo te srebrnike prodajali kot redke kovance in naj bi vsak stal najmanj \$40.

Gospodinske pomočnice v Sovjetski zvezi

V Sovjetski zvezi imajo težave z gospodinskimi pomočnicami. Dekleta nerada delajo domača opravila za druge. Sovjeti priznajo, da je takšno delo lahko rahlo "nemoralno", je pa na žalost postalo potreba. Da bi se dekleta bolje počutila, se služkinjam, dojiljam in pomočnicam doli nova imena. Pravijo jim "prijazne uslužnostne delavke". V večjih, pa tudi manjših sovjetskih mestih odpirajo poslovalnice za usluge. Dovoljene so tudi zasebne poslovalnice.

Kljub temu, da dekleta ne potrebujejo dodatne izobrazbe po končani desetletni šoli in da so dobro plačana (110 rubljev na mesec), jih ni lahko dobiti v službo. Kaže, da se tega dela sramujejo, saj staršem na deželi lažejo, da so zaposlena v tovarnah. Moskva, ki ima največje težave s pomanjkanjem pomočnic, ne zna lepo delati z njimi.

V Kijevu pa dekleta prepričajo, da služijo državi in visokim družbenim idealom, pa četudi to pomeni pometanje stopnic ali pa obhod stanovanj ter hranjenje in umivanje starih bolnikov. Upravima Svitanke Zinaida Kirkevič pravi: "Besedo služkinja smo odpravili. Če bi tako klicali dekleta, ne bi hotela delati. Zato jih imenujemo tovarišice uslužbenke podjetja Svitanka." Za Zinaido Kirkevič zdaj dela v Kijevu 400 deklet. Svitanka je eno izmed mnogih zasebnih podjetij, ki jih je dovolil XXIV. kongres KPSZ zaradi pomanjkanja pomočnic. Nekatera dekleta zaslužijo tudi po 70 kopejk na uro.

Toda denar v SZ ni vse, po-

membnejše je zadovoljstvo pri delu. Zato je tovarišica Zinaida dala dekletom vse, kar imajo drugod po tovarnah, in jim celo plačuje najemnino za športne dvorane.

Zahteva tudi, da stranke z dekleti ravnajo kot s sebi enakimi. Ko je nekoč nekaj stranka zahtevala od dekleta, da umije njene psa, se je ta upirala in poklicala tovarišico Zinaido. Ko se je vrnila, je napisala poročilo, in stranko so dali na črno listo.

Za problem s pomočnicami se živo zanima tudi glasilo sovjetske vlade "Izvestija", pri njem pa Ed Poljanovski. Vprašali smo ga, zakaj toliko zanimanja, če pa bi tovarišice kot Zinaida zadevo lahko same uredile. Tu so trije močni razlogi. Prvi je, da se milijoni sovjetskih ljudi sprašujejo, koliko te nove poslovalnice zaslužijo. Toda prednost je v tem, da imajo ljudje zaradi tega več časa, da se posvetijo poklicu, presežke poslovalnic pa po določeni stopnji tako in tako pobere država.

Drugič, učitelji se pritožujejo, da agencije ne bi smele do-

voliti dekletom poučevati otrok, ker niso kvalificirane za to. Ne-ka moskovska poslovalnica je na to odgovorila: "Sole nas večkrat prosijo za pomoč."

Tretjič, babuška je mrtva. Od revolucije sem je nosila nočno posodo za vsakogar. To so bile plemenite in nesebične ženice, ki so preživele revolucijo, drugo svetovno vojno, pretrpele izgubo mož in sinov. Lahko je bilo dekletom študirati za zdravnice in inženirke, celo za kozmonavte, pa je doma bila babuška za nakupe in kuhanje. Če pa ni bilo babuške, pa je bila tu tašča, v Sovjetski zvezi za avtom najbolj cenjena lastnina.

Pismo slovenskega misijonarja iz Južnega Vietnama

CLEVELAND, O. — Zadeva, za katero se danes skoraj vsak odrasli Amerikanec živo zanima, je gotovo Vietnam. Tudi Slovenci po Ameriki in Kanadi se zanimamo zanj in njegovo usodo. Saj pa smo tam imeli svoje sinove. Zanimava pa nas tudi usoda rev. Andreja Majcena, slovenskega misijonarja v južnem Vietnamu, ki je bil čez letošnje počitnice na obisku v Evropi, kjer je obiskal zlasti Rim in pa svojo rodno domovino Slovenijo. Sprva je kazalo, da ga po počitnicah njegovi predstojniki ne bodo več poslali v Vietnam, pa so ga končno le, kakor smo brali iz poročil, katera pošilja o njem njegov sobrat rev. dr. F. Blatnik.

Te dni pa je dobil od g. misijonarja kratko pismo tudi rev. J. Slapšak od Sv. Vida v Clevelandu, ki je bil pred leti, ko je napravil izlet okrog sveta, obiskal g. misijonarja v Thu Duc-u v Južnem Vietnamu, odkoder se mu je sedaj oglašil s temle pismem:

"Predragi g. Slapšak! — Sem zopet tam, kjer sem bil, ko ste prišli Vi na obisk k meni v Thu Duc. Ste silno simpatična oseb-

nost, da se Vas še po letih spominjajo, saj smo imeli prav takrat vodni vrtnec, ki je šel čez naše strehe in jih vse razmetal in lilo je kot iz škafa. Od takrat nismo več imeli takega "gio loc-a". Imamo pa že lepše hiše; tiste stare pa še stoje in še kar dobro pridejo. — Na svidenje! — Lepe pozdrave Vaš A. Majcen, l. r. — T. D. 28. sept. 1972."

Vesti iz Slovenije

Novo šolsko poslopje v Celju

V Celju so odprli novo šolsko poslopje posebne osnovne šole. Posebna osnovna šola je bila ustanovljena pred 25 leti in se je do letos stiskala v prostorih I. osnovne šole v Celju. Z oddelki v Črešnjicah, na Frankolovem, v Vojniku, na Dobrni in z dvehma internatoma je po številu učencev, ki jih je blizu 400, in učiteljev, ki jih je nad 50, poleg ljubljanske in mariborske ena naših največjih posebnih šol. Na širokem celjskem območju je odigrala v preteklih letih pomembno pedagoško in socialno vlogo.

Mohorjeva družba praznuje

Letos poteka 120 let od ustanovitve Mohorjeve družbe v Celovcu. Ta Slomškova ustanova je s svojim dolgoletnim uspešnim delovanjem veliko storila za vsestranski napredek Slovencev. Brez nje in njenih knjig si Slovenci ne moremo zamisljati tega zgodovinskega obdobja.

Ob tej obletnici bo tudi Mohorjeva družba v Celju predstavila vrsto novosti. Najpomembnejša knjiga, ki jo bomo dobili, je Jezusov evangelij. Knjiga bo obsegala vse štiri evangelije z ustreznimi uvodi in razlago. Opremljena bo z mnogimi barvnimi fotografijami in zemljevidi.

Nov motel v Čatežu

V Čatežu ob Brežicah so odprli nov motel ob avto cesti Ljubljana-Zagreb. Motel je zgradilo podjetje "Petrol" iz Ljubljane. Lokacija tega sodobnega gostinskega objekta je zelo dobra. Motel je gotovo najlepši ob vsej avto cesti. Že od prvega dne po otvoritvi so v njem zadovoljni z obiskom.

Obnova palače v Kopru

Pretorski palači v Kopru, svojrstnem spomeniku starih beneških arhitektov, se po več sto letih propadanja le obeta "čudežni napoj" nove mladosti. V letošnjem septembru so začeli z rekonstrukcijo, ki naj bi palači vsaj delno vrnila nekdanjo trdnost. Pogodbe so podpisane in sredstva tudi že zagotovljena.

Veliko škode

Julijsko neurje je v okolici Maribora povzročilo za okrog 8 milijonov dinarjev škode. Na območju Sladkega vrha, Ceršaka, St. Ilja, Jakobskega dola, Jarenine in nekaterih drugih krajev se je utrgala vrsta plazov, da so morali iz osmih hiš stanovalce izseliti.

Skoraj vsako pobočje v Slovenskih goricah kaže znake plazovitosti. Zaradi plazov je bilo na območju St. Ilja, Ceršaka in Jakobskega dola odrezanih od sveta kakih 200 ljudi.

Help Wanted Male or Female

Poklicni kuhar ali kuharica
Moški ali ženska, dobra plača. Kličite 771-3831 od 7. zj. do 3. pop.

(207)

UNITED TORCH DRIVE
UNITED TORCH SERVICES

Help Wanted — Female

Help Wanted
Part time woman wanted to work in bakery. Must work on Sundays.
Call 361-1863 (206)

MALI OGLASI

V NAJEM

2 spalnici, dnevna soba in kuhinja na E. 67 St.
Kličite 361-9640 (208)

V najem

Oddamo 6 velikih sob, samo odraslim, blizu St. Clair in E. 71 St. Kličite 361-7860. (208)

Hiša naprodaj

Enodružinska hiša, 7 sob, 3 spalnice zgoraj, 1 spodaj, garaža za 2 kare, v dobrem stanju. Ugodna cena. Kličite 261-2487 ali 944-2182. (207)

Naprodaj

Enodružinska hiša v Ribnici na Dolenjskem. Poizve se ako kličite 268-0231 od 5. ure dalje. (206)

V najem

Oddamo 4 sobe, zgoraj, na E. 78 St. med Korman and St. Clair Ave. Kličite 881-2345. (208)

Lastnik prodaja

posestvo z možnosti za dohodek, v zelo dobrem stanju. Se mora prodati. \$12.000. Kličite po 5 zvečer, 946-4953. (209)

V najem

Oddamo 4 sobe in kopalnico, plinsko ogrevanje, zgoraj na 6013 Bonna Ave. Vprašajte zadaj, zgoraj, na 6011 Bonna Ave., ali kličite 881-7122. (208)

NAPRODAJ

Dvo-družinska hiša, 4 sobe zgoraj, zaprt porč, 5 sob spodaj, vse z novo prelego, 4 zidane garaže, polna klet, plinsko ogrevanje. Na Norwood Rd.
Kličite 431-4416 (208)

Euclid

Nova zidana hiša, 4 spalnice, 2 kopalnici, družinska soba, polna klet, dvojna garaža.

Euclid pri E. 200

Prenovljena dvodružinska hiša, 4-3, klet, nova garaža za 2 kare. \$23.900.

Euclid — Russell Development
Nove zidane ranch hiše. zidane in aluminijaste. Odprto vsak dan od 6 do 9 in v soboto in nedeljo od 1 do 6, na 880 E. 250.

UPSON REALTY

499 E. 260 St. RE 1-1070 (208)

FOR RENT

1177 E. 74 St.
5 rooms, downstairs, with garage. \$80 monthly. Call 486-3354 (208)

MAINLINE REALTY

1191 E. 79th St.

1447 & 1449 E. 25th St.

Two family 4-4 and 6-room single on lot 30x132. Gas furnaces. NEEDS A HANDY MAN. Good future commercial potential. To settle estate: \$9,000 or your offer Ask for JOHN LORENZ
Office: Evenings: 431-8182 221-9381

Hiša naprodaj

Dvodružinska hiša, 5-5, blizu Lake Shore Blvd. v izvrstnem stanju, v nizkih 20h.

PERME REALTY

731-4300 (208)

Peč naprodaj

Kuhinjska peč (Universal znamke) je naprodaj.
Kličite 361-0729 (207)

V Najem

E. 157 St. blizu Holmes Ave. 5 čistih sob, spodaj, garaža. \$85 na mesec.
KNIFIC REALTY — 481-9980

COSMOPOLITAN DEMOCRATIC LEAGUE

of Cuyahoga County

John Pustai, President

ENDORSE

COUNTY COMMISSIONERS

CORRIGAN & POKORNY

C. Carl, Chairman, 18103 Norwell Ave.

NA MODEREN NAČIN IZPIRA ZLATO — Charlie Marion iz Rosewelle, Ga., kaže Ellen Westnedge iz Atlante moderen način iskanja in izpiranja zlata v Etowah River. Na zgornji sliki ju vidimo pri stikanju za rudo, na spodnji na levi pripravljajo izkoriščanja odkritega ležišča in na spodnji desni izpiranje zlata. Marion ne pričakuje od tega posla, s katerim se ukvarja le v prostem času, bogastva, ne ve se pa seveda nič!

ČRNA ŽENA ZGODOVINSKA POVEST

Nekega popoldne so se zbrali kmetiški veljaki in voditelji punta v gostilni pri Mohorku in ukrepali, kaj storiti v bodočnosti.

"Zakaj smo tako odlašali? Pred tremi leti smo že mislili udariti, pa smo se pripravljali in obotavljali do danes; in zdaj so nam Turki prekrižali račune in nam še skoro vzeli življenje. Pa bogve, kaj še bo," je razmislil Grahek.

"Črna žena ne hodi zastoj," je pripomnil Pušavec, "in zadnje dni so jo menda zopet videli, kako je strašila po Brdih in v okolici. Zdjaj nam je jasno, da je naznanjala Turke."

"Bodimo pametni, možje," je posegel v pogovor oštr Mohorko. "Kar je, je. Zaenkrat nismo dosegli svojega namena. A zupajmo v bodočnost. — Za zdaj pa mislim, da je najbolje, da stopimo v grad do Hartmana in mu povemo jasno in odkrito, da smo hoteli doseči samo svoje pravice; v teh časih se ne bo maščeval nad nami, ker nas bo najbrž še potreboval in ker se nas tudi nekoliko boji. Zaenkrat se mu moramo seveda podvreči, nikakor pa ne, da bi ga prosili odpuščanja ali kaj podobnega. Sam sem pripravljen govoriti v imenu vseh."

Mohorkov nasvet je obveljal in naslednji dan so že korakali zastopniki kmetov proti gradu. Pri vratih jih je nečloveško nahrulil Fric in vihtel bič proti njim. Sel jih je naznaniti gospodu. Hartman je bil brez moči; zato se jih ni upal odgnati, ampak jim je dovolil vstopiti.

In zdaj so si zrl v oči kmet in gospoda v grajski dvorani, namesto v boju. Po daljšem pogajanju in deloma tudi prepiru je začel vpraševati valpet Fric v Hartmanovem imenu:

"Ali prisegate zvestobo in vdanost do smrti našemu presvetlemu vladarju?"

"Prisegamo," je odgovoril v imenu vseh navzočih Mohorko.

"Ali prisegate vdanost našemu škofu, vladarju briksenske škofije in lastniku Blejskega gradu?"

"Prisegamo," je odgovoril Mohorko.

"Ali prisegate na stare pravice briksenskega škofa in na pravice gospodov Krajskih?" je nadalje vprašal Fric.

Mohorko je nekaj časa molčal. Misli si je: ko bi briksenski škof vedel, kakšne pravice si lasti Hartman, bi slednjega že zdavnej ne bilo na Blejskem gradu. Isto so mislili i drugi in krčevito tiščali pesti od jeze. — Mohorko je nekaj časa premišljeval in nato tretjič odgovoril: "Prisegamo."

"Ali nam obljubite, da se ne bodete več vezali v razne zveze zoper graščake in plemiče?" je zopet vprašal Fric.

Tedaj pa je Mohorku zastala beseda. Bil je v zadregi. Čez nekaj časa je odgovoril premišljeno:

"Vsakemu svoje; kmetom, kar se jim spodobi, gospodi, kar ji gre po pravici."

Obrazi navzočih so se razjasnili, Hartmanu se je potemnil. — Valpet je bil v vidni zadregi, a hitro je zopet nadaljeval:

"Torej v tem še niste na jasnem. Vprašam vas pa, ali se podvržete skleptom komisarjev, cesarskih in pa škofovih, ki so ta teden razposlani po vseh deželah, da poslušajo pritožbe kmetov ter končno sklenejo, kar je pravica in resnica?"

"Se podvržemo," je odgovoril Mohorko.

Hartman je bil za silo zadovoljen. — Kmetje so odšli ve-

seli, da jih ni doletela hujša ka-zen za punt, in polni upanja na boljše srečo v bodočnosti.

Kakor povsod, tako je tudi na Brdih polagoma zavladalo prejšnje veselo življenje. Le v eni hiši ni bilo prave zadovoljnosti in pravega, odkritega veselja — namreč pri Anželju. Zalki, bivši Bregarici, je zadala ona strašna noč na Spiku novo, grenko žalost, tako da jo ni mogel nihče potolažiti. Anželjev hlapec je pripovedoval, da je srečal Kroparskega možka in z njim neznanega vojaka, ki je vsekakor moral poznati 'črno ženo', ali pa je bil z njo še celo v ožji zvezi; in to pripovedovanje je vzbudilo nove dvome in sumnje v srcu uboge žene. Ponovno je moral hlapec opisati nesrečni ženi zunanje poteze in obnašanje, da celo glas onega vojaka; in tako je Zalka slednjič prišla do prepričanja, da ta vojak ne more biti nihče drugi kakor njen mož, France. Da 'črna žena' ni bil duh, marveč da se je pod to krinko skrivala živa žena z mesom in krvjo, o tem ni nihče več dvomil, kdor je le slišal,

kaj je pripovedoval hlapec. Raznesla se je tudi govorica, da sta v oni strašni noči, ko se je pod Špikom razletel 'mrtvaški mostič', dva moža nekoga pokopala v Bodešičah na pokopališču ob cerkvi sv. Vida; mrlič je bil zavrt v belo platno. Eden izmed pogrebcev je imel dolgo, črno brado, v drugem so pa spoznali Kroparskega možka. Ko sta zagrebala mrliča, je bradati mož tako jokal, da so njegov glas razločno slišali daleč naokoli.

Anželj je vpraševal na vse strani, kdo je vse to videl in slišal, toda nihče se ni javil. Samo toliko je vsakdo vedel, da o možku in o bradatem vojaku ni bilo naslednji dan ne duha ne sluha več — — —

Hudo je zadel Zalko požar, ki je uničil njeno prijazno hišico, a še hujše so jo mučila in ji trgala srce strašna, pa nasprotujoča si čustva, slutnje in domnevanja o njenem možu.

Često je postajala z ubogim Francom zraven sebe zunaj na Anželjevem vrtu in gledala brezmiselno tja proti Karavan- kam, po lich pa so ji rosile svetle solze kakor grenko zasluženi biseri. Potem pa je vzela ubogo dete v naročje, ga krčevito pritisnila na svoja prsa in tožila:

V NARAVO — Ko prihaja hladna jesen, bo imela 2 leti stara Alice Dolan manj priložnosti v račji družbi hoditi zunaj v Bradfordu, Pa.

ZA ENEGA IN POL? — Tole kolo na sliki je zgrajeno za dva vozača, pa ga uporablja Darryl LeVasque za skupno potovanje s svojo hčerko v San Luis Obispo, Calif. Na sliki ju vidimo pri počitku.

"O ubogi črviček! — Siroti! — Očeta nimaš in kmalu izgubiš še ljubečo mater... Kaj bo potem iz tebe?"

(Dalje prihodnjič)

DON'T FORGET TO TURN YOUR CLOCK BACK ONE HOUR SUNDAY, OCT. 29!

eleci
JUDGE JAMES M.
DE VINNE
Common Pleas Court
TERM: JANUARY 1, 1973
Vote November 7, 1972

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

431-0628

DRUZABNI KANDIDAT

Od ljubitelja piva do ljubitelja piva.

THE STROCH BREWERY COMPANY, DETROIT, MICHIGAN 48226

SLOVAK DEMOCRATIC LEAGUE

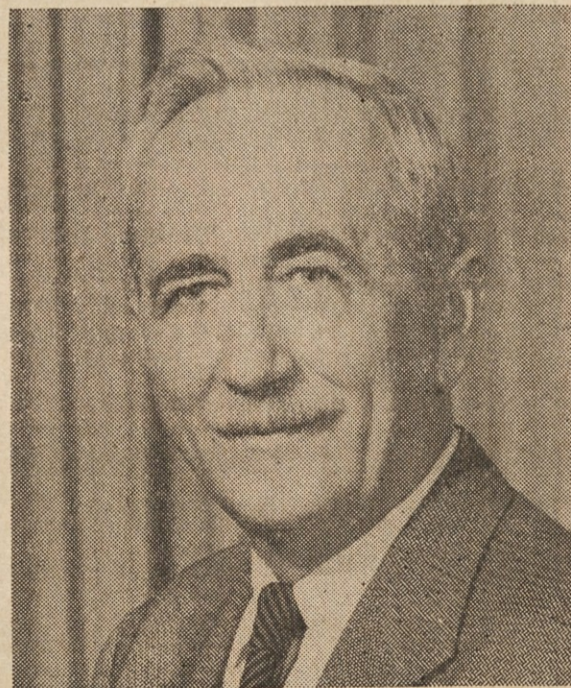
Frank Kozel, President

ENDORSE
COUNTY COMMISSIONERS

CORRIGAN & POKORNY

C. Carl, Chairman, 18103 Norwell Ave.

V BLAG SPOMIN OBLETNIC SMRTI NAŠIH LJUBLJENIH STARŠEV

RUDOLF F. LUKEŽ

umrl 25. oktobra 1970.

Gospod, daruj jim mir,
naj večna Luč jim sveti,

MARIJA LUKEŽ rojena Može

umrla 4. maja 1967.

ker sta bila dobrote vir,
uživata raj naj sveti!

Zalujoči:

sinovi BRANISLAV z družino, RUDOLF z družino, FRANK z družino
hči VLASTA KLEMENČIČ z družino ter ostalo sorodstvo.
Cleveland, Ohio, 25. oktobra 1972.